

سینمای برادران دارن؛ کودکی بالغ

محمدحسین میربابا

علیه تراژدی، در دفاع از امید

زمانی که لیبریل و فرزندش در سکانس پایانی فیلم "کودکی با یک دوچرخه" بالای سر سریل می‌آیند، درحالی‌که پسر لیبریل، سریل را که از دست او فرار کرده و به بالای درختی رفته است با سنگ زده و باعث سقوط او از درخت شده است، و حال آن‌ها می‌خواهند سریل را به بیمارستان برسانند، در ابتدا با بدن بی‌حرکت او مواجه شده و ترس از این دارند که سریل مرده باشد، ترسی که تماشاگر هم با آن‌ها سهیم است، اما اتفاقی می‌افتد که از انتظار ما و لیبریل‌ها خارج است. سریل برخاسته و لباسش را می‌تکاند، به لیبریل و پسرش نگاهی می‌اندازد، در جواب لیبریل که می‌خواهد او را به بیمارستان ببرد می‌گوید که حالش کاملاً خوب است، از کنار آن‌ها رد شده و به سمت جاده می‌رود. دوچرخه‌اش را به همراه نان که برای شام خریده است برمی‌دارد و به سمت خانه‌ی سامانتا که سرپرستی او را به عهده گرفته است می‌رود. دارن‌ها با زنده نگه داشتن سریل، آن‌هم در شرایطی که سقوط او از درخت به قدری وحشتناک بود که کمتر انتظار می‌رفت او حتی بدون کوچکترین آسیب‌دیدگی زنده بماند، سرنوشتی محتوم و غم‌انگیز برای کاراکتر خود که در روند فیلم اصلاح‌گشته است نمی‌سازند. در واقع دارن‌ها با زنده نگه داشتن سریل او را که مسیر بهنجاری پس از سپری کردن ناهنجاری‌های مختلف پیش‌گرفته است مورد تشویق قرار می‌دهند. همچنین این امید را در تماشاگر خود زنده نگه می‌دارند که کاراکتر رستگار شده لزوماً کاراکتری مرده نیست. همان‌گونه که در فیلم "پسر" (تولیدشده سال ۲۰۰۲) الیویه با بخشیدن فرانسویس در سکانس پایانی فیلم حس بازگشت او به دامن اجتماع و تزکیه را در وی بوجود می‌آورد. فرانسویس که چند سال قبل در جریان یک دزدی فرزند اولیویه را کشته است اکنون در دارالتأدیبی بسر می‌برد که الیویه آنجا مشغول آموزش نجاری به کودکان بزه‌کار است. اولیویه که در ابتدا از قبول فرانسویس برای کلاس نجاری سرباز می‌زند، سرانجام او را در کلاس پذیرفته و سعی می‌کند به فرانسویس که البته نمی‌داند اولیویه پدر همان کودکی است که او کشته است، نزدیک شود و حس اطمینان او را جلب کند. اولیویه با طرح‌ریزی نقشه‌ای فرانسویس را به کارگاهی بیرون شهر می‌برد و در آنجا به او می‌گوید که پدر همان پسری است که او به قتل رسانده است. فرانسویس از دست اولیویه می‌گریزد، اما سرانجام اولیویه او را گیر انداخته و درحالی‌که دست‌هایش را به دور گلوی او حلقه کرده است از کشتن او صرف‌نظر کرده و به نوعی او را می‌بخشد. البته این نقطه‌ی اوج فیلم نیست. نقطه‌ی اوج همانند سایر آثار برادران دارن دقیقاً درجایی اتفاق می‌افتد که پس از آن تیتراژ پایانی نقش می‌بندد، همان‌جایی که کاراکتر ما مسیر تازه‌ای را در پیش می‌گیرد و پس از پایان فیلم کماکان ذهن تماشاگر را درگیر خود می‌کند. در فیلم "پسر" نقطه‌ی اوج آنجاست که اولیویه بعد از رهاکردن فرانسویس بی‌تفاوت نسبت به او به سمت بارزدن الوارها می‌رود، اما این بار فرانسویس است که به سمت او می‌آید و از سوی اولیویه تقاضای پذیرفته‌شدن دارد. تقاضایی که به‌ظاهر با واکنش مثبت اولیویه در بارزدن الوارها توسط فرانسویس مورد موافقت قرار می‌گیرد. یا در فیلم "کودک" زمانی که برونو خود را به پلیس معرفی می‌کند فیلم پایان نمی‌پذیرد. بلکه پایان فیلم در سالن ملاقات زندان است و اشک‌های برونو درحالی‌که دست‌های سونیا را در دست گرفته و واکنش سونیا به‌گونه‌ایست که گویا برونو را بخشیده است. این همان مسیر بازگشت برونو است همان‌گونه که سریل در "کودکی با یک دوچرخه" از

مرگ حتمی به زندگی فراخوانده می‌شود و مسیر بازگشت به سمت خانه جدیدش را در پیش می‌گیرد. اگر سینمای دارن‌ها را سینمای مدرن در نظر بگیریم، که البته در روایت و دکوپاژ چنین است، انتظار پایان‌هایی این‌چنین از آن‌ها را نباید داشت. همان‌گونه که کاراکترهای فیلم‌های مدرن عمدتاً از ابتدا در سرگردانی خاصی بسر می‌برند، در پایان فیلم نیز رستگاری خاصی برای آن‌ها نمی‌توان قائل شد. اما این برادران بلژیکی عمدتاً راهی را که به سوی ترکیه‌ی کاراکترها باز شده است به ما نشان می‌دهند. این همان نقطه‌ی افتراق آن‌ها با سایر مدرنیست‌های اروپایی است. البته نشان دادن سعادت بشری با ایجاد پایان خوش در سینمای کلاسیک، با آنچه دارن‌ها به نمایش می‌گذارند کاملاً متفاوت است. برادران دارن نمایشگر ناتورالیسمی در آثارشان هستند که با ایده‌آل‌های پایان خوش سینمای کلاسیک (happy ending) فاصله‌ی زیادی دارد. پایان فیلم‌های آن‌ها لزوماً پایانی خوش بشمار نمی‌آید، بلکه پایانی در امتداد روند روایت است. اصولاً پایان‌های خوش همچون گسستی بر روایت اصلی بکار می‌روند. تماشاگر که شاهد و ناظر اعمال قهرمان فیلم است انتظار دارد با پایانی خوش که در انتظار او است شاهد بهترین اتفاق برای کسی باشد که با او هم‌ذات‌پنداری کرده است. اما شاید با دیدن آثار دارن‌ها این انتظار برای ما کمی دور از ذهن به نظر برسد. پایان‌بندی فیلم‌های آن‌ها عمدتاً به‌گونه‌ای است که دقیقاً می‌توانست نقطه مقابل انتظار تماشاگر باشد. اولیویه می‌توانست فرانسویس را بکشد و انتقام پسر از دست‌رفته‌اش را بگیرد. سیریل با مرگی بدفراجم تلخی زیادی را برای تماشاگر به همراه بیاورد. اقدام به خودکشی رزتا (در فیلم “رزتا” ساخته‌شده در ۱۹۹۹) منجر به مرگ او شود. لورنا در “سکوت لورنا” (۲۰۰۸) توسط فابیو و داروسته‌اش به قتل برسد، نه اینکه در میانه‌ی راه گریخته و جان سالم بدر ببرد! و همچنین با غرق شدن استیو در دریاچه و پنهان شدن برونو و عدم مراجعه به پلیس در فیلم “کودک” (۲۰۰۵) یک تراژدی رقم بخورد. اما برعکس، برونو در “کودک” استیو را از دریاچه نجات می‌دهد و بعد از گرفتار شدن او توسط پلیس خود را به‌عنوان عامل اصلی سرعت معرفی می‌کند. لورنا با ترفندی زیرکانه می‌گریزد و با پناه بردن به یک کلبه در دل جنگل فردایی آزاد را برای تماشاگر تداعی می‌کند. کیسول گازی که رزتا با بازگذاشتن فلکه‌ی آن قصد خودکشی دارد همان ابتدا ته می‌کشد و رزتا که برای آوردن کیسولی پُر و ارتکاب دوباره به خودکشی اقدام می‌کند با ریک مواجه می‌شود که به رغم کینه‌ای که به‌حق از رزتا در دل دارد او را در برگرفته و به‌صورت ناخودآگاه مانع از خودکشی وی می‌گردد. و همان‌گونه که عنوان شد سیریل در “کودکی با یک دوچرخه” در برابر چشمان بهت‌زده‌ی لیبریل و فرزندش برمی‌خیزد و به سمت منزل سامانتا می‌رود. در فیلم “پسر” نیز اولیویه با وجود اینکه می‌تواند فرانسویس را بکشد از این کار صرف‌نظر می‌کند و فرانسویس نیز متقابلاً کنار دست او قرار می‌گیرد. این‌ها همگی در فضایی طبیعی و به دور از دکوپاژهای خاص سکانس‌های پایانی سینمای کلاسیک اتفاق می‌افتند. کاملاً متناسب با روایت فیلم در ایجاد برداشتی ناتورالیستی از کلیت فیلم نزد مخاطب! نقطه‌ی تمایز پایان‌بندی‌های کلاسیک که به happy ending مرسوم شده‌اند در دکوپاژ خاص آنها و تفاوت فرمالیستی با دیگر سکانس‌های فیلم است. این تفاوت منجر به ایجاد ریتمی متفاوت نسبت به سکانس‌های دیگر می‌گردد و تلقی روان‌شناختی خاصی از موقعیتی سرخوشانه را برای تماشاگر به وجود می‌آورد. امری که در سینمای دارن‌ها از شدت آن کاسته شده و متناسب با دیگر سکانس‌ها و ریتم کلی اثر و روایت یک‌دست از داستان موردنظر اتفاق می‌افتد. پایانی که با وجود اینکه می‌توانست دقیقاً برعکس اتفاق بیافتد، اما در همان یکدستی روایت و اثر و با فرمی هماهنگ با سایر قسمت‌های فیلم شکل می‌گیرد. این نگاه تقلیل‌گرایانه در فرم توسط برادران دارن منجر به ناتورالیسمی در آثار آن‌ها می‌گردد که کاملاً برگرفته از موضوعات اجتماعی و روزمره‌ای است که آن‌ها برای داستان فیلم‌هایشان انتخاب می‌کنند. مینی‌مالیسم در فرم و ناتورالیسم در محتوا.

فیلم‌های دارن‌ها جایی تمام می‌شود که تماشاگر هنوز انتظار دارد روایت ادامه پیدا کند. یکی از دلایلی که آن‌ها در بیشتر فیلم‌هایشان از موسیقی استفاده نمی‌کنند و خصوصاً تیتراژ پایانی بدون اضافه‌شدن موسیقی نمایش داده می‌شود همین پیوستگی انتهای فیلم با دیگر سکانس‌های آن است. یکدستی دکوپاژ و ریتم یکنواخت و

زمان روانی یکسان که باعث می‌شود با رسیدن فیلم به تیتراژ پایانی تماشاگر کماکان در حال و هوای ادام‌هی داستان باشد. عمدتاً تیتراژ پایانی فیلم‌های آن‌ها پرشی ذهنی برای تماشاگر ایجاد می‌کند. این نگاه خاص کارگردانی کلیت هر اثر را در برمی‌گیرد. همین‌که پایان‌بندی یک فیلم با تغییر خاصی نسبت به کلیت آن همراه نباشد باعث می‌شود کارگردان به‌خوبی خود را پشت اثرش پنهان کند و امکان برداشت‌های گوناگون را به تماشاگر خود بدهد. این یکی از ویژگی‌هایی است که غالب فیلم‌های برادران داردن را به آثار ناتورالیستی تبدیل می‌کند. همان‌گونه که ناتورالیسم با نوعی تجربه‌گرایی سروکار دارد که در آن نگاه مؤلف را در واقعیت عینی کمتر دخالت می‌دهد و در نتیجه امکان برداشت‌های متعدد از واقعیت را برای مخاطب فراهم می‌سازد. آثار برادران داردن نیز بخصوص با نگاه خاصی که پایان‌بندی فیلم‌هایشان دارند و پایان هرکدام از فیلم‌ها می‌تواند آغاز مسیر جدیدی برای کاراکتر باشد، به‌نوعی از دخالت در این واقعیت سرباز می‌زنند. هرچند عمدتاً کاراکترهای آن‌ها با یک رستگاری نسبی مواجه می‌شوند، اما اگر آن‌ها مسیری غیر از این را برای کاراکترهایشان انتخاب می‌کردند شاید سرنوشتی محتوم را رقم می‌زدند که به این وسیله دیگر برای مخاطب امکان قضاوت‌های متنوع و برداشت‌های گوناگون بوجود نمی‌آمد. اگر سریل در فیلم "کودکی با یک دوچرخه" پس از سقوط از درخت کشته می‌شد، این یک پایان محتوم و تراژیک بود و دیگر به تماشاگر این امکان را نمی‌داد که ادام‌هی زندگی او در کنار سامانتا را برای خود تداعی کند: اینکه سریل به خود آمده و سامانتا را به‌عنوان سرپرست می‌پذیرد، یا بعد از گذشت مدتی باز هم طغیان می‌کند و خواهان ترک او می‌شود؟! همه‌ی این برداشت‌های مختلف در سایه‌ی زنده‌ماندن و ادام‌هیات سریل امکان‌پذیر است. مسئله‌ی این است که برادران داردن به آن توجه کرده و به‌همین خاطر حکم بر زنده‌بودن سریل می‌دهند. اتفاقاً نمایش این موضوع - زنده ماندن سریل - به شکلی است که به تماشاگر بفهماند خواسته‌ی کارگردان این است که او در قضاوت خود دستی باز داشته باشد. کارگردان حتی نمی‌گذارد کار سریل به بیمارستان بکشد و مثلاً مدتی در کما باشد. در برابر چشمان حیرت‌زده‌ی ما، سریل که تکان نمی‌خورد برمی‌خیزد و به سمت دوچرخه‌اش می‌رود و در سلامت کامل رکاب می‌زند و به‌سوی خانه‌ی سامانتا حرکت می‌کند. داردن‌ها کمترین زمان ممکن را برای بیان موقعیت‌های فیلم بکار می‌برند. اجتماعی که آن‌ها با آن سروکار دارند به‌سرعت در حال گذار است و در نتیجه وقت زیادی برای ماندن در یک موقعیت مشخص باقی نمی‌ماند. همان‌گونه که در فیلم "کودک" روند فروش نوزاد توسط برونو و پشیمان شدن او و بازپس‌گیری نوزاد تا زدنی او و استیو و پشیمانی برونو و مراجعه به پلیس، همگی در زمانی کوتاه اتفاق می‌افتد. به‌نوعی کارگردان با زدودن زوائد و پرداختن به اصل ماجرا ما را با روندی اجتماعی روبرو می‌کند که در این میان کاراکترها تنها مستمسکی بر نشان دادن بحران‌های اجتماعی بشمار می‌روند. باوجودی که شخصیت‌پردازی‌های دقیق و خوبی صورت گرفته و با نشانه‌هایی اندک، شخصیت‌ها به‌خوبی معرفی می‌شوند، اما قرارگرفتن آن‌ها در بستری بزرگ همچون جامعه نگاه‌ها را معطوف به مسائلی می‌کند که خود جامعه و قانون بر دوش افراد بار می‌کند و به‌نوعی بدون در نظر گرفتن شرایط اجتماعی خاص، این کاراکترها نزد مخاطب بخودی خود فاقد اعتبارند. پس داردن‌ها به رغم دخالت در پایان فیلم‌هایشان و اجتناب از ترسیم یک تراژدی، به واسطه‌ی باقی‌گذاشتن کاراکترها در وضعیتی جدید، هرچند این وضعیت به‌نوعی کاتارسیس به همراه داشته باشد، به تماشاگر امکان پردازش موضوعات مختلف و داستان‌های متفاوت پس از پایان‌بندی فیلم را می‌دهند. پایان فیلم‌های آن‌ها از نظر داستان‌گویی و روایت پایانی بسته بشمار می‌آید اما محتوای اثر کماکان بعد از پایان فیلم به حیات خود ادامه می‌دهد و برای مخاطب امکان برداشت‌ها و حتی ادام‌هی داستان به‌دلخواه او را بوجود می‌آورد. این یکی دیگر از مؤلفه‌های ناتورالیستی فیلم‌های برادران داردن است. ناتورالیسم، انسان معاصر را در محیط فرهنگی و اجتماعی‌اش بررسی می‌کند. همچنین بیننده را در تجربه‌ی واقعیتی که به نمایش می‌گذارد سهیم می‌سازد. این کار با دخالت کمتر مؤلف در آنچه رخ می‌دهد صورت می‌گیرد.

برای برادران دارن نیز جامعه‌ی بلژیک در زمان معاصر و نسبت افراد با قوانین اجتماعی این کشور از اهمیت بالایی برخوردار است. داستان فیلم‌های آن‌ها عمدتاً در شهری صنعتی بنام **seraing** در استان لیژ اتفاق می‌افتد. شهری که خود داردن‌ها بزرگ‌شده‌ی آنجا هستند. این پیوند با جامعه و قانون روز و انتخاب موضوعاتی که چالش‌های اساسی با آن‌ها ایجاد می‌کند منجر به ساخت فیلم‌های ناتورالیستی در کارنامه‌ی آن‌ها شده است. ایشان هم از محیط اجتماعی اطرافشان تأثیر پذیرفته‌اند و هم اینکه توانسته‌اند در برخی موارد بروی آن اثرگذار باشند. تغییر قانون ساعت کاری افراد زیر هجده سال در کشور بلژیک پس از نمایش فیلم "رژتا" یکی از بارزترین تأثیراتی است که یک فیلم سینمایی بر قانون اجتماعی یک کشور گذارده است. پیوند آن‌ها با مسائل روز اجتماعی و سوژه‌هایی که همواره از سرک کشیدن ایشان به مسائل جاری اطرافشان و همچنین مواجهه با پرونده‌های مختلف بدست داده‌اند، کارنامه‌ی فیلم‌سازی آن‌ها را به سمتی برده است که به‌عنوان فیلم‌سازهای اجتماعی شناخته شده‌اند. پیشینه‌ی خوبی که در مستندسازی داشته‌اند و رویکرد آن‌ها به مستندهای اجتماعی به‌خوبی فضای فیلم‌های داستانی‌شان را تحت تأثیر قرار داده است. سبک مستندگون فیلم‌های داستانی این دو برادر از تجربه‌ی خوبی که در زمینه‌ی مستندسازی داشته‌اند برمی‌خیزد. آنها تا به امروز وفادارانه به این سبک پایبند بوده‌اند.

ناتورالیسم نقش‌ها و بازی‌ها

این موضوع حتی در نحوه‌ی انتخاب بازیگران نیز به‌وضوح دیده می‌شود. اولین تجربه‌های آن‌ها در زمینه‌ی سینمای داستانی با بازیگرانی آماتور یا به‌اصطلاح نابازیگر رقم خورده است. هرچند افرادی مانند اولویه گورمت و جرمی‌ری‌نیر امروزه بازیگرانی شناخته‌شده بشمار می‌روند، اما باید بدانیم اولین تجربه‌های حرفه‌ای آن‌ها بازی در فیلم برادران داردن بوده است. بخصوص جرمی‌ری‌نیر که تا قبل از فیلم "وعدۀ" (۱۹۹۶) تجربه‌ی خاصی در سینما نداشته است. و یا امیلی دکونین که توانست با فیلم "رژتا" برنده‌ی بهترین بازیگری زن جشنواره‌ی کن شود اولین تجربه‌ی بازیگری خود را در این فیلم از سرگذرانده است. این تأکید بر استفاده از نابازیگران در فیلم‌های داردن‌ها پای در پیشینه‌ی مستندسازی آن‌ها دارد. همان‌گونه که خودشان هم در مصاحبه‌های مختلف تأکید کرده‌اند استفاده از نابازیگر در روند طبیعی مدنظر آن‌ها برای روایت فیلم‌هایشان اهمیت زیادی دارد. حتی در فیلم‌های دیگری که از بازیگران حرفه‌ای استفاده می‌کنند، که البته همان بازیگران فیلم‌های قبل خودشان هستند که کم‌کم تجربه‌ی بازیگری حرفه‌ای را به دست آورده‌اند، مانند اولویه گورمت که تقریباً در غالب فیلم‌های دیگر برادران دارن به ایفای نقش پرداخته، و یا جرمی‌ری‌نیر که او نیز در اکثر فیلم‌های داردن‌ها همچون "کودک"، "سکوت لورنا" ایفاگر نقش بوده است، روند بازی‌ها به‌گونه‌ای است که نوعی نابازیگری را در ذهن مخاطب تداعی می‌کند. همان‌گونه که ناتورالیسم آثار داردن‌ها بر طبیعی‌سازی روند اتفاقات فیلم حکم می‌کند، بازی بازیگران نیز پیرو این قاعده باید مستندگونه و بدون از تکنیک‌های خاص بازیگری باشد. شاید بتوان بازیگری در سینمای داردن‌ها را قسمی بازیگری ناتورالیستی قلمداد کرد. در بازی‌های فیلم‌های برادران داردن مانند سایر اجزای فیلم از زوائد به‌شدت پرهیز شده و بازی‌ها نمایشگر وضعیتی خالص از حس موردنظر هر صحنه هستند. از نمایش بازی حسی پرهیز شده و در موقعیت‌های دراماتیک نیز بازیگر به‌گونه‌ای عمل می‌کند که گویی دوربینی حضور ندارد و او در وضعیتی طبیعی بسر می‌برد. در نتیجه جایی که ترس و دلهره به نمایش گذاشته می‌شود (مانند صحنه سقوط سریل از درخت در فیلم "کودکی با یک دوچرخه" و بازی فابریزیو رونگیون و آگان

دی‌متنو در نقش لیبریل پدر و پسر که دچار ترس و دلهره شده‌اند) و یا جایی که ندامت و پشیمانی به همراه بغض و گریه باید نشان داده شود مانند سکانس پایانی فیلم “کودک” و بازی جرمی‌رنیر و دیبورا فرانسس در سالن ملاقات زندان، و موارد دیگر بازی‌ها استلنیزه و فقط محدود به نمایش درونی حس لازم برای همان صحنه است. در نتیجه بازی‌ها به شدت برگرفته از حس و حال روزمره‌ی اشخاص و حتی کمرنگتر از آن است. بازی بازیگران نیز هماهنگ با سایر اجزای فیلم بکار رفته و منجر به یکدستی خاصی در کلیت اثر می‌گردد. کاراکترها در نشان‌دادن حالات دورنی خود به شدت خست‌بخرج می‌دهند و تماشاگر زمانی که با اصل ماجرا مواجه می‌شود پی به چرایی رفتار کاراکترها می‌برد. اوج این قضیه در فیلم “پسر” و بازی اولیویه گورمت مشاهده می‌شود. تماشاگر در ابتدا از اینکه چرا اولیویه از قبول فرانسس سرباز می‌زند و سپس خودش او را می‌پذیرد و اینکه چرا در کلاس بیشتر از همه به او توجه می‌کند سر در نمی‌آورد و دلایل متعددی را پیش خودش مرور می‌کند. رفتار اولیویه هم به‌گونه‌ای نیست که قضیه‌ی کشته‌شدن پسر او توسط فرانسس به ذهن تماشاگر خطور کند. تا اینکه واکش همسر سابق اولیویه پرده از ماجرا برمی‌دارد. حالا هر تلاشی که اولیویه می‌کند و قراری که با پسر خارج از شهر می‌گذارد ذهن تماشاگر را به سمت نوعی انتقام سوق می‌دهد. اما باز هم در رفتارها و بازی اولیویه نشانی از خواست انتقام مشاهده نمی‌شود. در نهایت که اولیویه از انتقام صرف‌نظر می‌کند با حس و حال درونی و نحوه‌ی ابراز آن در بازی بازیگر همخوانی بیشتری پیدا می‌کند. اما همه‌ی این‌ها برای پنهان‌داشتن یک مسئله و پرده‌برداری از آن نیست. بلکه برگرفته از نگاه ناتورالیستی فیلم‌سازها به سینما و روایت آثارشان است. در نتیجه شاهد بازی‌هایی هستیم که در مرز بازی‌های رئالیستی حرکت می‌کنند، اما نسبت به این نوع از بازیگری و جوه مستندگون بیشتری دارند و به‌نوعی بازی استلنیزه بشمار می‌روند.

در اهمیت کودکی

کودکی عنصری چشمگیر در سینمای دارن‌ها بشمار می‌رود. فیلم‌های آن‌ها یا در مورد کودک است و یا کودکان نقش مهمی در روایت و حتی نتیجه‌گیری آن به عهده دارند. “رزتا” داستان دختر نوجوانی است که در شرایطی سخت با مادر دائم‌الخمرش زندگی می‌کند. “پسر” داستان مردی است که با نوجوانی که قاتل فرزندش است مواجه می‌شود. “کودک” داستان مرد جوانی است که کودک تازه متولدشده‌ی خود را می‌فروشد. “سکوت لورنا” داستان زنی است که برای گرفتن تابعیت کشور بلژیک به ازدواجی صوری تن می‌دهد و در انتها تصور می‌کند از مردی که همسر صوری او بوده و توسط گروهی که لورنا با آن‌ها همکاری می‌کند به قتل رسیده، باردار شده است. “کودکی با یک دوچرخه” داستان پسر بچه‌ای را نقل می‌کند که پدرش او را رها کرده و حاضر به دیدن او نیست و زنی او را به سرپرستی می‌پذیرد. در تمام فیلم‌های دارن‌ها داستان یا حول یک کودک می‌گردد و یا اینکه بچه‌ای نقشی مهم در روایت دارد. اما دلیل

این رویکرد چیست؟ شاید مهم‌ترین جایی که باید به دنبال دلیل این مسئله گشت در پیوند با محتوای آثار آن‌ها باشد. دارن‌ها فیلم‌سازان اجتماعی هستند. همواره مسائل و موضوعات اجتماعی دستمایه‌ی آثار این دو برادر بوده است. حتی اگر جایی شونده‌ی داستانی بوده‌اند که برای فیلم مناسب بوده است سعی کرده‌اند آن را در پیوند با پرابلم‌های اجتماعی روایت کنند. مثلاً خود آن‌ها می‌گویند که داستان فیلم “کودک” را از خبری که در روزنامه خوانده‌اند انتخاب کردند. مردی که کودک تازه متولدشده‌ی خود را فروخت! اما در سینمای دارن‌ها کودک فقط کاراکتری با شرایط سنی خاص نیست. کودک در آثار آن‌ها به یک نماد و فراتر از آن به یک وضعیت تبدیل می‌شود. جامعه‌ای که آن‌ها از آن سخن می‌گویند همانند کودکی است که هنوز دوران بلوغ خود را طی نکرده و در این میان قانون سعی در حفظ و کنترل او دارد. گریختن از چنگال قانون به‌واسطه‌ی هنجارگریزی‌های مختلف صورت می‌گیرد. جامعه همان کودکی است که بجای بازیگوشی و تفریح اسیر چرخنده‌های بروکراسی و هنجار اجتماعی شده است. کودکی که دوران بلوغش را جلو انداخته و با جهشی سریع سعی در ورود او به دوران بزرگسالی داشته‌اند. کودک نماد فرار از این وضعیت هنجار قانونی است. سرخوشی فراموش‌شده‌ی انسانی، و گرفتار در چهارچوب‌های خشک قواعد اجتماعی! کاراکترهای بزرگسال فیلم‌های برادران دارن حسرت زیادی در مواجهه با کودکان دارند. اولیویه با وجود اینکه نسبت به فرانسس کینه زیادی به دل دارد اما سعی می‌کند بیشتر با او مواجه شود و وقتی که او را برای انتقام به بیرون شهر می‌برد زمان زیادی را صرف او می‌کند. با هم به کافه‌ای می‌روند، فوتبال‌دستی بازی می‌کنند و حتی وقتی به کارگاه الوار می‌رسند اولیویه باز هم با او مشغول جابجا کردن الوار می‌شود و فوراً اقدام به انتقام‌گرفتن از او نمی‌کند. برونو همین‌که کودک را در اتاقی می‌گذارد تا آدم‌رباه او را بردارند، پشیمان می‌شود و همین روحیه باعث می‌شود برای بازپس‌گیری نوزاد خود اقدام کند. در انتهای فیلم “کودک” همان زمانی که استیو در رودخانه درحال غرق شدن است او را نجات داده و پاهای او را گرم می‌کند. سرانجام زمانی که استیو را اسیر دست پلیس می‌بیند خود را به‌عنوان عامل اصلی سرقت معرفی می‌کند. شاید اگر بجای استیو شخصی هم‌سن‌وسال خودش بود این کار را نمی‌کرد. “کودکی با یک دوچرخه” نقطه اوج این نگاه برادران دارن است. سامانتا که نسبت خاصی با سریل ندارد سرپرستی او را قبول می‌کند و با وجود پرخاشگری‌های مکرر و رفتارهای نابهنجار سریل سعی در حفظ و نجات او دارد. حتی زمانی که متوجه می‌شود سریل با شخص تبهکاری دوست شده و امکان سوءاستفاده از او وجود دارد از هیچ کوششی دریغ نمی‌کند. در آخر هم جرمه‌ی دزدی سریل را می‌پردازد و سرپرستی او را مجدداً قبول می‌کند. آنچه از حسرت این بزرگسالان در مواجهه با کودکان نشأت می‌گیرد منجر به نگاه همدلانه و حمایت‌گر در آن‌ها می‌شود. چراکه شاید آنچه را خود از دست‌داده‌اند و حال که زمان بازپس‌گیری آن گذشته است، در این کودکان می‌توانند جستجو کنند. اما همان‌گونه که عنوان شد کودک نماد پشت پا زدن به شرایط موجود است. هرچند طغیان علیه شرایط موجود کمتر در برابر نظم‌نمادین جاری امکان بروز و فعلیت دارد. سینمای برادران دارن پر از بزرگسالان نابالغی است که گاهاً در مواجهه با کودکان بلوغ خود را جستجو می‌کنند. همان‌گونه که پدر سریل در اوج این نابالغی از پذیرش او سرباز می‌زند و یا برونو که اقدام به فروش نوزاد خود می‌کند. اما کودکان نقطه‌ی پیوند اساسی افراد با وضعیت‌های اجتماعی بشمار می‌روند. گاهی تلاشی که برای بهبود

شرایط از جانب یک کودک مشاهده می‌شود بسیار بیشتر از کاراکترهای به‌ظاهر رشدیافته‌ی فیلم است. رزتا که با وجود تمام سختی‌ها سعی در نجات مادر خود داشته و در برابر سیستم مردسالار جامعه به تن‌فروشی روی نیاورده و ایستادگی می‌کند. زمانی که با لودان ریکوت کار او را به‌چنگ آورده و باعث بیکاری وی می‌شود به وضعیتی دچار می‌شود که تن به خودکشی می‌دهد. در سینمای دarden رفتارهای بلوغ‌یافته را در کاراکترهای کودک باید جستجو کرد. فیلم‌های آنها کودکی بالغ را به نمایش می‌گذارد. در واقع جامعه باز هم باید به دوران کودکی خود رجوع کند و از آنجا به ساختن دوباره‌ی خود بپردازد. همانند لورنا که با وجود عدم اطمینان لازم به بارداری خود اما برای حفظ کودک احتمالی‌اش گریخته و منتظر رقم زدن فردایی بهتر برای او است. هرچند رسیدن به این سعادت اجتماعی شاید همچون توهم حاملگی در لورنا باشد.

جامعه‌ی امروزی (در مفهوم مدرن) در نگاه برادران دarden کماکان در وضعیت کودکی خود بسر می‌برد. مناسبت‌های اجتماعی عمدتاً به تحکیم و تقویت ساختارها بسنده کرده‌اند و افراد تنها در راستای بهر‌موری این ساختار بچشم می‌آیند. افرادی که همچون کودکانی گستاخ‌گاه سعی در سرپیچی از قواعد مرسوم دارند و ساختار را به بازی می‌گیرند. و قوانینی که در این میان با وجود امنیت و رفاه نسبی که ایجاد کرده‌اند، اما پر از نواقصی هستند که فردیت‌ها کمتر در آن بچشم می‌آید. بازگشتی که برادران دarden در انتهای فیلم‌هایشان برای کاراکترهای خود ترسیم می‌کنند شاید به خاطر همین وضعیت و عدم‌توانایی برای خروج از این سیستم‌ها باشد. بازگشتی که به‌نوعی مؤید این حقیقت است که امید هنوز وجود دارد.